

կրթութիւնն ունիւր ծանուցանել թէ այսօր ի մասնախումբ մը կազմուած է արդէն քաղաքի մէջ հետեւեալ նշանակաւ անձերէն, Մեծա. Տեառք Գեորգ Սուրբանեան, Գրի. Նստեան, Թաղաւոր Սարգիսեան, ՄերկերՄերկերեան, Ստեփան Տէմեան. իսկ գանձապահի պաշտօնը մեծ. Դուկաս Նստեան յօժարած է ըստանձնել: Մեր անկեղծ շնորհակալքը կը յայտարարենք յայնչապէս ու բարեօրոտ անձանց՝ որք զիտեն զբաղան երկ մը գնահատել և ի հարկի պաշտօնան իսկ հանգիստանալ անոր: Դրանք երբեք ամեն մէկ քաղաքի մէջ ընտրուած գանձապահի ստորագրութեամբ պիտի հաւատարման, և ամեն բաժանորդը իր փողով ինչ թէ տուած ստակին վերաբերեալ անհաշի պիտի հաւատարման իրենց բաժնետիրութեան հետ:

Կը խնդրենք ընդհանուր կերպով հայ խնդիրներէն՝ որ հաճին մեր յայտարարութիւնն արտասովոր ամեն կարելի հրապարակութեան տըւած լինելու համար: Կը խնդրենք նաեւ անհոգի ինչպէս նաեւ ամեն հայ գրողէ տներէ իրենց կողմէ հասարակաց ուղարկութեան հրապարակելու հրապարակութեան վրայ, որով ոչ միայն մեր տաճարներէ երկը քաղաքումն այլ նաեւ հայ գրականութեան և փրօնակներէ ուսման ծառայան նպատակով կը լինին:

Բաժնեգիրք 20 ֆր. հրատարակուած է ետք զինք 50 ֆրանք:

ՄԵՍՐՈՂ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

Ինչպէս կրտսեանի այս յայտարարութենէն, Մ. Նուպարեան է ֆէկտի տմեն կարելի չանք և ինչո՞ւ սպառած է, իր այս ծանր և գնահատելի գործին օգտակարացիք ընելու համար:

Ուրեմն հասարակութեան կը մնայ համարձակութեան քաղաքականութեան հանգանակելու կամ բաժանորդը քաղաքական փոխանակել, որպէսզի հրատարակութեան օր առաջ իրականանայ:

Կը խնդրենք արժան կը համարենք հաս ըսելու թէ, քանի որ այս տեսակ աշխատութիւններ ի յոյս ընծայելու համար ծանր ծանրքի կարիքաւորութիւն կայ, և քանի որ այդ երկարութեան գոյութիւնը մեծ առաւելութիւն և օգուտ ունի մեր թէ՛ ուսմանը, և թէ՛ գրող իտաց համար, շատ փափաքելի է որ, փոխանակ հանգանակութեան կամ բաժանորդագրութեան արդ ինքնին սպասելու, ազգային գրականութեանն ու գաղափարականութեան նախանձակութեան ընդհանրութեան օրինակ մը հանգ իտացումը՝ մեր ազգի հարուստներէ մին Մեկեանս կանգնել, և հրատարակութեանն օգուտ իր վրայ առնել, թէպէտ որ բաժանորդաց իրութեան արդ ինքն ըստ բաւականի ըստուար գուժարի մը հանդէս: Ի սէր մեր գրականութեան զարգացումին, և ազգային գաղափարականութեան ծառայութեան, առանց աշխատող մեր գրական մարդերը չլինանք: Համար ի որպէս կը խնդրենք և կը խնդրենք մեր ազգի հարուստները, որ Մ. Նուպարեան է ֆէկտի այս ծանր և ազգ օգուտ երկին ի լոյս ածելու օգնեն, և իրական ազագոյն մը տան իրենց ազգասիրութեան:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԽԱՂԱՔԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻ ՎԵՐԱՍՏԱՆԻ ԿԱՅՏԱՆԻ

Կը խնդրենք ընդհանուր կերպով հայ խնդիրներէն՝ որ հաճին մեր յայտարարութիւնն արտասովոր ամեն կարելի հրապարակութեան տըւած լինելու համար:

Իր ներկայութեան ընդունելով այսպէս խօսեցող «երջանիկ իմ» օր երկար տարիներէ յետէ, սիւնեան ոչ միայն հաւատարակելու եկած է այլ նաեւ նշանաւոր յաւելում մը ընդհանուր: Գաղափարական կայութեան անցնելով կայսրն հետեւեալ ըստու. Կարող էք առայժմ ենթադրել թէ խաղաղութիւնն կատարելապէս ապահովուել է. բայց գայով Ռուսիոյ, ի մեծ ուրախութիւն ինչ, մեր յարաբերութիւնը խիստ նպաստաւոր կերպով մ'առած են:

ՍԵՐԱՆՈ ՄԱՐԿԱՆԵՆ

Պէտք չի կազմէ Նախնաւոր յայտարարութեան իր ստորագրութեամբ. յարմար է կը խնդրենք Սերբանո մարալան Գիւրմանիոյ քաղաքական ակմարդ մէջ ազգայնութիւնն ունեցող անձ մը չէ, և կը խնդրենք որ իւր խնդիրը մէջ ունեցած պաշտօնն մօտաւորութեան մի ունենայ. Վարալանի պաշտօնն թերեւ իւր ներկայացման արարողութեան վերջնայ, վանդի Գիւրմանիոյ վերջնայ Սերբանո երեսփոխանական ժողովն թողարկէ իրարայայ խորհրդարանին համար անվտանգութեան քուէ պիտի տայ, թող այն անհի Գ. Սահակով մերտին ձեռք առնու կառավարութիւնն կամ թող թողաւորն որոշէ կոչել անմիջապէս Գ. Քանսովան տէլ Գալովիլըն ասի պատգամայի կախալէ-բայց հակառակ այս երկու պարագայից Գ. Սերբանո Բարիքի գեղացին չպիտի լինի:

ՉԻՆՈՅ ԿԱՅՏԱՆԻ ՄԱՐԿԱՆԵՆ

Շանկայի Սմանտար լրագրոյն թղթակցին՝ վերջերս կայսր առ Նանքինի փոխարքայն ուղղած ծանուցագրին պատճենն կը հեռագրէ:

Քննարկող կերպով յայտնի է որ Անտաթ Զինատանի հարկատու մէկ երկիրն է, և Յուանս ոչ միայն համարձակեցու անցնելու մէջ վրան յարձակիլ այլ այժմ յարձակեցու զայն յաջողակեցու նպատակաւ և այս երկիրն անկարողութեան մէջ ձգեց, ասի իւր սխալն էր. Պաք—Նինքի քաղաքն և չընկալան նոյն իսկ երկիրային իշխանութեան գանձերէն մին կը իրաւունք. ժամանակաւ միւր զօրքերէն կը պահանջուէր բայց սակայն Յուանս շատ անգ ըմբերութեամբ փնտռեց իւր երկիրն միացնելու մէկը ընելով այդ արդարութեան և հողատիրութեան իրաւունքներն:

Քրտորում անմիջական հրամաններ տուինք ձեռն—Ի—խալի պաշտօնեայ իշխաններուն՝ Յուանսայի պատուիրակի իմացնելու թէ եթէ իւր երկիրն համարձակի յառաջանալ Պաք Նինքի վրայ, Զինատան անմիջապէս մէկ բանակ մը պիտի զրկէ Յուանսացուց դէմ պատերազմելու: Ասկէ ի դատ ձեռն—Ի—խալի արտօնութեան ունի հրահանգներ տարու հիւսիսային և հարաւային նաւահանգստաց վաճառականական զլուաւորաց Նանքինի ընդ հանուր կառավարչին և Եւանսային և Բեյ Զուրի կառավարաց, խումբեր և պատերազմական պիտոյք ժողովելու, զօրաժողով ընելու, և թէ հարկ լինի և մեծ խնամով հսկել նաւահանգստաց բարեկարգութեան:

Թեան. որպէսզի վաճառականք կարող լինին իրարազարէն իրենց գործերն շարունակելու:

Փարիզէն գեկտ. Յ. Սուրբանեան կը հեռագրեն թէ, թոյն քինի համար Գեղին հետաքրքիր հրատարակած է, որն արեւելեան վերջին հրահանգ Պ. ժուլ Ֆէրրի մէկ հեռագրին կը պարունակէ, խօսող թէ Վարանայի քաղաքականութիւնը պիտի վերապահէ և թէ Թոյնքին պատերազմին յատկադիմը չպիտի չափաւորէ: — Խօսքը վերջացուցնելով կը յայտնէ թէ Յինատան պատառնանաւ պիտի լինի վերջը:

Ալեքս. քէն գեկտ. Յ. թուով կը հեռագրեն թէ, Պ. Տէլիանի կողմէ հարցում մ'ընել պաշտօնէն ունեցած գործից մասին. կը յայտարարէ թէ, վտանգութեան ինչ իրը պիտի առաջարկէ: Խորհրդարանը որոշեց վաղուան թողուլ այս հարցման ինչ-որ:

Պ. Թերբուրի, նախագահ խորհրդարանին, յետոյ կառավարչին օրակարգի ծրար ինքնուրու խորհրդակցութիւնները շարունակելու:

Որոյ վրայ, բոլոր ընդգիմաւոր կուսակցութիւնը խորհրդոյ օրակարգի մէկնեցաւ, ամեն վեճ ոչինչ յայտարարելով նախ քան զլուստահութեան քուէարկութիւն:

Ալեքս. քէն գեկտ. Յ. թուով կը հեռագրեն թէ, այս օրուան ազգային ժողովը նախին մէջ, Պ. Քալիկա, Բալի և Բաֆո Երեւ. պաշտօնէն հրաժարման պարտաւորելով վիճարանութիւնն շարունակեց: Խնդիրն առանց քուէարկութեան լուծուեցաւ:

Այս օրուան նստին Պ. Տէլիանի խօսած ատենադրանութեամբ կը արանջայ թէ ինչո՞ւ այս անգամ խորհրդարանի բացման ժամանակ թագաւորին կողմանէ գահաձեռնութեան ճառ մը ելած չէ, որով կարող լինէին անգամը վերահասու լինիլ ընդհանուր քաղաքականութեան:

Կառավարութեան դէմ իւր յարձակումները շարունակելով, Պ. Տէլիանի կը քանդատէ նաեւ թէ կարելի եղած չէր հարցաւ պնդումներու իւր պատասխան տեղեկութիւններ ստանալ, և հետեւեալ ընդգիմաւոր կուսակցութիւնը ստիպուած կը տեսնէր ինքնինքն ինքիւր իր քաղաքական կայսրութեան վրայ վիճարանութեան մը սկսուի:

Այս ճառէն վերջ որոշուեցաւ որ այս վիճարանութիւնը վաղը սկսին:

Վեկնայէն գեկտ. Յ. թուով կը հեռագրեն թէ, երեսփոխանական ժողովը երէկ Բարլամէն թի նոր պալատան մէջ գումարեցաւ: Գանձուց պաշտօնեան տեսութիւն մ'ըրաւ Աւարիոյ գանձային վիճակին վրայ, մեր 5,700,000 ֆիօրինի բաց մը կը տեսնուի, այս բացը պէտք է գոյուի նոր տուրքերով: Այլ կողման ըստ կուսակցութիւնը յայտնեցին թէ պարտաւոր են ամեն զոհողութիւն քուէարկելու որպէսզի պիտեմէն հաւատարմութիւն:

ԽԱՍԳԻՆԻ ՀՐԴԵՂ

Խաղաղի հրդեհին մասին հետեւեալ կը կարգաւոր Երբեքսի մէջ. Վեկնայէն առաւօտ ժամ ցին Ոսկեղիւրի վրայ ի խաղաղ Վերջը—Մինարէ թագէ տան մը մէջէն հող եւ ծաղեցու, Հարաւային ռուսացունչ հովէ մը օգուտ քաղելով, բոյներն արագապէս ժողովայն տուններն պաշարեցին և քիչ ժամանակէն, հակառակ ի գործ դրուած ամեն ջանից, ամբողջ թագէն հրդեհին ծագած տեղէն մինչ օր—Մէյտանի բարձունքը ժողովրդեան աչաց ուրիշ բան չէր ներկայացներ բայց միայն բնագործակ հրոյ տարածութիւն մը: Այսպէս տուններուն բոյներն ի փայտեայ խորխուր հրդեհներէն երկն ուրիշ ցոյցին գիւրտաճարակ եղան և ուր կը բնակէին աղքատ հրէայ ընտանիք, որոնք այժմ ամենաթշուառ մերկութեան մէջ կը գտնուին առանց պատաշարանի և ստիպուած են հասարակաց գիւղութեան գիւղականութիւն շինուելու համար: Հրդեհը կէս օրէն երկու օր կէս ժամ վերջը չի լաւ շնորհիւ օր—Մէյտանի բոլոր խորխուր հրդեհներէն 660 լի լըհանի, 30 խաւով են աւելի և շուրջ Սինակի խաղաղի բնակիչը այրած տուններուն թիւն հազարէն աւելի կը հաշուեն:

Այս տուններուն մեծագոյն մասը շատ մը ընտանիք կը պարունակէ: Կրկնուի թէ քանի մը հոգի աղքատներուն մէջ կ'օրհնուեն անհատներն և ճշգրիտ տեղեկութիւն մը առաջ այս ողբալի կորստեան, այս նեղ աղանդի փողոցներուն մէջ եղած խառնաշփոթութեանց գիւղացի հրդեհից արձակած աղիւղով աղաղակներուն պատճառաւ: Զաւարանցութիւն մը ըրած չենք ըլլալ եթէ ըսենք թէ այսօր 8—10,000 հոգի առանց պատասխանարանի են: Հրդեհեալ ընտանեայ մէջ իսկ մը տաճիկ և հոյ ընտանիք կը շաշուեն: Բայց տուեցաւ թագին մեծ մասը աղաւանցաւ նաւարանի նաւատարներուն շնորհիւ որոնք աշխուժիկ կաշիւաւորին, Գեր—նաւագահ ծովային ժողովը Ն. Վան. Փայիք բաւայի հսկողութեան ներքեւ:

ԽԱՍԳԻՆԻ ՀՐԴԵՂ

Կառավարութեան զէմ իւր յարձակումները շարունակելով, Պ. Տէլիանի կը քանդատէ նաեւ թէ կարելի եղած չէր հարցաւ պնդումներու իւր պատասխան տեղեկութիւններ ստանալ, և հետեւեալ ընդգիմաւոր կուսակցութիւնը ստիպուած կը տեսնէր ինքնինքն ինքիւր իր քաղաքական կայսրութեան վրայ վիճարանութեան մը սկսուի:

Գանձուց պաշտօնեայ, Մինարէ բալայի կողմանէ, ինչպէս տեսնուած էր զաւառաց, նոյն պէս մեր գաւառի կառավարչին չընթերցանուի զիւր մ'ուղղուած է, որով կը հրամայէ որ ամեն գրութիւն կամ թուղթ պէտք է թղթաւորուի կընել, գրութեան արդիւն կողմէ վճարուած, նոյն իսկ թէ այդ գրութեանց ծրարք օժանդակ կայսրական թղթաւորութեան հետ միասնաբար ընելու:

— Տեղական լրերը մը կըսէ թէ, Գարման Աւարիա անուանով

ձերբակալու անհատը տակաւին արձակուած չէ բանտէն: Իր նոյնութիւնը հաստատուելու համար բացուած ընտելութիւնը շարունակուելու վրայ է, նահանգիս օստիկանապետ վան Էլիէֆ բալայի խնամք, որ մեծ յաջողակութիւն կը յայտարարուի իր պարտաւորութեանց կատարման մէջ:

— Անցեալ գիշեր Հայոց թաղը Գ. Զ. . էֆէնտի տունը գողեր մտնելով, պահարան մը կը կտրեն և բաւական արծաթեղէն անօթներ և այլն կը լըհողունեն:

— Երբեք իրիկուն լրագրոյ ցրտիչ մը, Սէն—Ժան եկեղեցւոյ մօտ նեղ փողոցի մը մէջ, գողերէ բռնուելով, կը լըհողան: Գողերը վայելուչ կերպով հաղուած և դանակով զինուած են եղեր: Կողպուտան է 12 մեծ ճիւղէ:

— Կիրակի գիշեր Պամահանէ փողոցին մէջ ևս անհատ մը բռնուելով կը լըհողան: Ժամացոյցն ու շղթան կը կողպուեն:

— Երկուստեք խաղաղ Մարտի Բէյէ եկող կառավարութեան գծէն կը շեղին Նաղիլի մօտ: Մարդու կորուստ չկայ, սակայն վաճառք բեռնաւորած չորս զուկն կ'ըլլին: Այս պատահարին առիթ տուէր է, կըսուի, կով մը, որ ուղիին վրայ կը գտնուէր: — Գարապիւ—Լիմնի ընկելու լրութեան, Վեկնայէն անուան շուքեանն այսօր հոս հասնելով, շարժի օր պիտի սկսի Իզմիր և Ատալայի մէջ երթնելու:

Հրդեհէն տունն այրելով, անպատասխան մնացեալ հայ բնատանիքի մը բնակարանին վերահանգութեան համար եղած հանգանակութիւնը մեր անցեալ թիւն: Այժմ այդ հանգանակութիւնը վերջ գտած է, հետեւեալ մեծ, Պամալայի մասնակցութեամբ,

	նսկի
Նախորդ հանգն.	142
ՊԱՐՈՒՄՅՈՒՄ	
Սարգիս Պարմանքեան	1
Պողոս	2
Գր. Չիլիկիլեան	1
Նիկողոս Պարեգեան	3
Լօսնէր Սարգսի	1
Տիկիլ Սարգիս	0 1/4
	122, 1/4
	մեծիւ
Նախորդ հանգն.	130
ՊԱՐՈՒՄՅՈՒՄ	
Գեորգ Խորասանեան	5
Յարութիւն Կոստանեան	1
	136

Տան շինութիւնն ընդ հուպ պիտի սկսի Գաղաքապետութեան կողմանէ հարկաւոր եղած պաշտօնական արտօնագիրն ստացուելով: Այս պարագային շնորհակալութիւն կը յայտնուի Գաղաքապետութեան թաղման և քաղաքապետ Սիմեոնեան Հայկ Է. ֆէնտի, որ բարեհաճած է յիշեալ արտօնագիրն ստացման օգնել, կարեւորութիւն յիշեալ անանց ընտանեայ ծառայողներուն և քաղաքապետ պարտքը պահանջել շտապ ծառայի և Գաղաքապետութեան վարչութեանց:

